

## Liite 1. Aineiston tutkimukset tiivistettynä

<sup>1</sup> Vertaa taulukko 1.

| Lähde                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Arponen (2019) [15]                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Tutkimuskysymys                                                       | Muodostaa kokonaiskuvan päihteitä käyttäville raskaana oleville naisille ja vauvaperheille suunnattujen erityispalvelujen nykytilasta ja edistää päihteitä käyttäville raskaana oleville naisille ja vauvaperheille suunnattujen palvelujen vakiinnuttamista osaksi sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmää.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup>                                         | 3.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Tutkimusasetelma                                                      | Kyselyiden lisäksi tehtiin tutustumiskäyntejä palveluihin.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Kohderyhmä                                                            | Selvityksessä tarkasteltiin kahta erityispalvelua: HAL-erityisäitiyspoliklinikkoja (huumeet, alkoholi, lääkkeet), jotka ovat erikoistuneet riskiraskauden hoitoon ja seurantaan sekä päihteitä käyttäville raskaana oleville naisille ja vauvaperheille suunnattuja laitoshuoneita perhekuntoutusyksiköitä. Palveluita tuottavat yksiköt identifioitiin ja niille lähetettiin sähköinen kysely palvelun toiminnasta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Tulos                                                                 | HAL-poliklinikoiden maantieteellinen kattavuus on hyvä. Toimintaa on jokaisessa maakunnassa, 25:ssä eri yksikössä. Maakuntakohtaiset erot asiakasmäärissä ovat suuria. Vuonna 2017 poliklinikoiden hoidossa ja seurannassa oli yli tuhat naista. Suurin osa naisista ohjautuu HAL-poliklinikalle äitiysneuvolasta. Osa päihteitä käyttävistä raskaana olevista naisista jää edelleen tunnistamatta ja ohjautumatta erikoistuneisiin palveluihin.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Borg (2015) [32]                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Tutkimuskysymys                                                       | Arvioida Vahvuudet ja vaikeudet -lomakkeen (SDQ) ja (SDQ-Fin) psykometrisiä ominaisuuksia 4–9 vuoden ikäisten lasten terveystarkastuksissa neuvolassa (4–6-vuotiaat) tai kouluterveydenhuollossa. Arvioida lapsille, vanhemmille ja terveydenhoitajille kehitetyn yhden kysymyksen seulan reliabiliteettia ja validiteettia lasten mielenterveysongelmien riskin tunnistamisessa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup>                                         | 4.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Tutkimusasetelma                                                      | Mittarin arviointi lastenneuvolan terveystarkastusten yhteydessä: SDQ-lomakkeen vanhempien ja varhaiskasvatuksen täyttämänä. SDQ-Fin kyselyn kehittäminen ja arviointi. Lisäksi yhden kysymyksen seula vanhempien ja terveydenhoitajien täyttämänä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Kohderyhmä                                                            | 4–6-vuotiaat neuvolaikäiset lapset (n = 2 596) vanhempien, joista 1 762 täytti SDQ-lomakkeen. Lapsista 309:llä oli seulonnan perusteella riski mielenterveysongelmiin ja 1 453:lla ei. Kaikki tutkimukseen osallistuneet kutsuttiin lastenpsykiatriseen diagnostiseen arviointiin ja Kehityksen ja hyvinvoinnin arviointi -haastatteluun (DAWBA).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Tulos                                                                 | SDQ-Fin kysely osoittautui luotettavaksi, päteväksi ja käyttökelpoiseksi menetelmäksi 4–6-vuotiaiden lasten mielenterveysongelmien tunnistamisessa terveystarkastuksissa. SDQ-Fin kyselyä suositeltiin käytettäväksi lasten terveysseurannassa, kun oireileville on mahdollista tarjota apua ja asianmukaista hoitoa. Vanhemman ja terveydenhoitajan yhden kysymyksen seulan luotettavuus ja pätevyys puoltavat sen käyttöä ensiarviona ohjaamassa terveydenhuollon työntekijän tarkempaa harkintaa lapsen psyykkisen voimien ja toimintakyvyn tutkimisesta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Hakulinen, Hietanen-Peltola, Vaara, Merikukka & Pelkonen (2018a) [14] |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Tutkimuskysymys                                                       | Miten säädösten (terveydenhuoltolaki 1326/2010, VNA 338/2011) mukaiset palvelut toteutuvat terveyskeskuksissa?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup>                                         | 3.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Tutkimusasetelma                                                      | Palvelujen, esim. terveystarkastusten, järjestämisestä kerättyjä tietoja tarkasteltiin suhteessa palveluja ohjaaviin säädöksiin (Terveystarkastuslaki 1326/2010, VNA 338/2011) ja kansallisiin suosituksiin (Laajojen terveystarkastusten opas 2012; Änlä: Äitiysneuvolaopas 2013). Neuvoloiden ja kouluterveydenhuollon palvelujen seuranta varten tarvittavat tiedot kerättiin Manner-Suomessa vuonna 2016 toimineista 151 terveyskeskuksesta tiedonkeruulomakkeella.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Kohderyhmä                                                            | Tässä raportissa julkaistaan selvityksen tulokset osastonhoitajien ja palveluesimiesten kyselyn osalta. Vastaukset saatiin 139 terveyskeskuksesta Manner-Suomessa (92 %).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Tulos                                                                 | Vertailu vuonna 2014 tehtyyn seurantaan osoittaa, että laajat terveystarkastukset ovat tukeneet palvelujen myönteistä kehitystä. Äitiysneuvolan määräaikaisten terveydenhoitajan terveystarkastukset järjestettiin suosituksen mukaisesti ensisynnyttäjille 83 %:ssa terveyskeskuksista (7 maakunnassa) ja lääkärintarkastukset 91 %:ssa terveyskeskuksista (13 maakunnassa). Lastenneuvolan määräaikaisten terveystarkastukset terveydenhoitajan toteuttamana järjestettiin 86 %:ssa terveyskeskuksista säädöksen mukaisesti. Lääkärintarkastukset järjestettiin 96 %:ssa terveyskeskuksista säädöksen mukaisesti. Laajat terveystarkastukset auttavat vanhempia tunnistamaan omia voimavarojaan. Terveystarkastusten arvioitiin myös antavan hyvän käsityksen perheen elinoloista ja perhetilanteesta sekä lapsen ja vanhemman välisestä vuorovaikutuksesta ja edistävän tuen tarpeiden varhaisesta tunnistamisesta. |

# Lähde

| Hakulinen-Viitanen, Hietanen-Peltola, Bloigu & Pelkonen (2014) [12]   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tutkimuskysymys                                                       | Tarkoituksena oli saada tietoa siitä, miten äitiys- ja lastenneuvolatoimintaa sekä kouluterveydenhuoltoa on kehitetty vastaamaan kuntalaisten tarpeita sekä uusia säännöksiä (terveydenhuoltolaki 1326/2010, VNA 338/2011). Tavoitteena oli saada realistinen kuva edellä mainittujen palvelujen nykytilasta ja kehittämissaasteista sekä tietoa alueellisista eroista.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup>                                         | 3.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Tutkimusasetelma                                                      | Kysely osoitettiin terveyskeskusten osastonhoitajille ja vastuulääkäreille. Aineiston analyysissa käytettiin kuvailevan tilastotieteen menetelmiä. Tuloksia tarkasteltiin suhteessa säädöksiin (VNA 338/2011) ja kansallisiin suosituksiin (Laajojen terveystarkastusten opas 2021; Änlä: Äitiysneuvolaopas 2013). Tuloksia vertailtiin samansisältöisiin seurantatietoihin eri vuosilta silloin kun se oli mahdollista. Tuloksia tarkasteltiin myös aluehallintovirastojen alueiden ja terveyskeskusten väestömäärän mukaisesti. Laadullisen aineiston analyysissa hyödynnettiin sisällönanalyysia.                                                                                                                                                                                |
| Kohderyhmä                                                            | Kyselyt osastonhoitajille ja vastuulääkäreille.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Tulos                                                                 | Tulosten mukaan neuvolan ja kouluterveydenhuollon palvelut olivat kehittyneet säännösten suuntaisesti. Lähes kaikissa terveyskeskuksissa oli nimetty toimintojen vastuuhenkilö, ja toimintaohjelma oli laadittu neljässä viidesosassa terveyskeskuksista. Asetuksen toimeenpanoa oli tuettu johtamisen keinoin hyvin, vaikka kolmasosassa terveyskeskuksista tuli esille kehittämistarpeita. Tällaisia olivat palvelujen kohdentaminen, hoito- ja palveluketjujen vahvistaminen sekä moniammatillisten verkostojen tuen varhentaminen.                                                                                                                                                                                                                                              |
| Hakulinen-Viitanen, Pelkonen & Haapakorva (2005) [33]                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Tutkimuskysymys                                                       | Tuottaa tietoa neuvolatoiminnan nykytilasta, erityisesti toimintaedellytyksistä, työtavoista, moniammatillisesta yhteistyöstä sekä kehittämistarpeista. Ensimmäinen koko maata kattava selvitys neuvolapalveluista.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup>                                         | 2.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Tutkimusasetelma                                                      | Kolme eri kyselylomaketta, joista ensimmäinen osoitettiin terveyskeskusten johtaville viranhaltijoille (n = 236), toinen neuvolatyössä työskenteleville lääkäreille ja kolmas terveydenhoitajille Manner-Suomen kaikissa terveyskeskuksissa. Manner-Suomen terveyskeskuksista 89 %:lta saatiin vastaus kyselyyn. Tuloksia on verrattu neuvolatyötä koskeviin suosituksiin (Änlä: Viisainen 1999 ja Lnlä: Lastenneuvolaopas 2004). Kuvailevat tilastolliset menetelmät määrällisen aineiston ja sisällönanalyysi laadullisen aineiston analysoinnissa.                                                                                                                                                                                                                               |
| Kohderyhmä                                                            | Aineisto kerättiin vuonna 2004 erillisillä kyselylomakkeilla terveyskeskusten johtavilta viranhaltijoilta, neuvolatyössä toimivilta lääkäreiltä ja terveydenhoitajilta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Tulos                                                                 | Terveydenhoitajan tekemät terveystarkastukset raskauden aikana toteutuivat suosituksen mukaisesti ensisynnyttäjille 82 %:ssa terveyskeskuksista ja uudelleensynnyttäjille 100 %:ssa terveyskeskuksista. Vastaavat terveystarkastukset lääkärin toteuttamana toteutuivat suositusten mukaisesti ensisynnyttäjille 82 %:ssa ja uudelleensynnyttäjille 73 %:ssa terveyskeskuksista. Terveydenhoitajan tekemät terveystarkastukset toteutuivat suositusten mukaisesti imeväisikäisille 30 %:ssa ja leikki-ikäisille 62 %:ssa terveyskeskuksista. Vastaavat lääkärin toteuttamat terveystarkastukset toteutuivat imeväisikäisille suositusten mukaisesti 43 %:ssa ja leikki-ikäisille 80 %:ssa terveyskeskuksista.                                                                       |
| Hakulinen-Viitanen, Pelkonen, Saaristo, Hastrup & Rimpelä (2008) [34] |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Tutkimuskysymys                                                       | Kyselyllä selvitettiin suunnitteluun ja johtamiseen liittyviä teemoja, mukaan lukien toimintaedellytyksiä (esim. voimavarat, rakenteet).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup>                                         | 2.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Tutkimusasetelma                                                      | Palvelujen (esim. terveystarkastukset) järjestämistä selvitettiin suhteessa kansallisiin suosituksiin (Änlä: Viisainen 1999; Lnlä: Lastenneuvolaopas 2004) kyselyn avulla (n = 187 terveyskeskusta).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Kohderyhmä                                                            | Aineisto kerättiin sähköisellä lomakkeella Manner-Suomen kaikista terveyskeskuksista vuonna 2007. Vastaus saatiin 81 %:sta terveyskeskuksista.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Tulos                                                                 | Terveydenhoitajan tekemät määräaikaisten terveystarkastukset raskauden aikana ensisynnyttäjille järjesti suositusten mukaan 79 % terveyskeskuksista ja uudelleensynnyttäjille 100 %. Lääkärin toteuttamat raskaudenaikaiset terveystarkastukset toteutuivat 83 %:ssa suositusten mukaisesti ensisynnyttäjille ja 75 %:ssa uudelleensynnyttäjille. Suositusten mukaiset terveydenhoitajan tekemät terveystarkastukset imeväisikäisille toteutti 32 % ja leikki-ikäisille 91 % terveyskeskuksista. Lääkärintarkastukset toteutuivat vastaavasti 50 %:ssa ja 86 %:ssa terveyskeskuksista. Tulosten mukaan perhekeskustoiminta on koko Suomessa edennyt asetettujen tavoitteiden suuntaisesti. Kehitystyö on ollut melko yhtenevää, vaikka siinä on ollut myös maakuntakohtaisia eroja. |
| Kaljunen, Pelkonen, Hakulinen-Viitanen (2006) [27]                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Tutkimuskysymys                                                       | Laatia lomake esikoistaan odottavia vanhempia kohtaaville äitiys- ja lastenneuvolan työntekijöille perheen voimavarojen ja kuormittavien tekijöiden tunnistamiseksi.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup>                                         | 4.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Tutkimusasetelma                                                      | Lomakkeen esiarviointi tehtiin 4-portaista Likert-asteikkoa hyödyntäen, jonka jälkeen tutijat tekivät joitakin korjauksia lomakkeeseen. Lomake lähetettiin postitse osallistujille.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Kohderyhmä                                                            | Neuvolatutkijat (n = 1), äitiysneuvolassa työskentelevät terveydenhoitajat (n = 43) sekä esikoistaan odottavat (n = 33).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

## Lähde

|                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tulos                                                                                                                             | Sekä terveydenhoitajat että vanhemmat pitivät kriteerejä 80 %:n yksimielisyydellä selkeinä ja 86 % heistä ilmoitti, että heillä ei ole mitään korjattavaa lomakkeeseen. Vanhempien ja terveydenhoitajien vastaukset olivat suurimmaksi osaksi samansuuntaisia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Klavus, Hastrup, Jarvala, Pusa &amp; Rissanen (2019) [17]</b>                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Tutkimuskysymys                                                                                                                   | Tutkimuksessa verrattiin monialaisen perhekeskuksen palvelutoiminnan ja ”hajautettuja” lapsiperhepalveluja tarjoavan palvelutoiminnan vaikuttavuutta, kustannuksia ja kustannusvaikuttavuutta. Monialaisen perhekeskuksen toiminta koostui tiennetyistä neuvola- ja kotikäynneistä, ennaltaehkäisevästä perhetyöstä sekä perheneuvoloiden ja psykiatrien tehostetuista palveluista. Lisäksi käytössä oli alkukartoitus perheiden pulmatilanteiden varhaiseen tunnistamiseen. Vertailun kohteena olevassa palvelutoiminnassa järjestämisestä vastasi lapsiperhepalvelujen yhteen sovitettu johtamisorganisaatio, mutta lapsiperhepalveluja ei vielä ollut organisoitu monialaiseksi perhekeskukseksi. Tutkimus toteutettiin kahdessa väestöpohjaltaan toisiaan vastaavassa kuntayhtymässä. |
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup>                                                                                                     | 3.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Tutkimusasetelma                                                                                                                  | Tutkimus toteutettiin kontrolloituna koeasetelmana, jossa koeryhmänä oli monialainen perhekeskus ja verrokkiryhmänä yhteen sovitettujen johtamismallin perhekeskus. Kustannusvaikuttavuutta arvioitiin tutkimusryhmien välisellä lisäkustannussuhteella (ICER). Lisäkustannussuhde osoittaa, paljonko koeryhmässä tuotettu vaikuttavuusyksikkö maksoi suhteessa verrokkiryhmässä tuotettuun, ja se vastaa kysymykseen: ”Kuinka paljon interventiolla aikaansaatu vaikuttavuusyksikkö (esimerkiksi korjaavien lapsiperhepalvelujen tarpeen väheneminen) maksaa vaihtoehtoiseen toimintatapaan verrattuna?”                                                                                                                                                                                 |
| Kohderyhmä                                                                                                                        | Tutkimusaineiston muodostivat kuntayhtymien alueella asuvat lapsiperheet (alle kouluikäiset lapset), joiden ehkäisevän perhetyön interventio oli tullut ensimmäistä kertaa käsittelyyn aikavälillä 1.1.2013–30.9.2014. Lapsiperheet olivat asuneet alueella vähintään 365 päivää ennen ensimmäisen intervention alkamista.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Tulos                                                                                                                             | Psykiatristen läheteiden määrä kasvoi intervention aikana sekä koe- että kontrolliryhmässä, mutta koeryhmässä kasvu oli keskimäärin vähäisempää. Perhekeskuspalvelut olivat koeryhmässä 2,9 yksikköä vaikuttavampia kuin verrokkiryhmässä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Kyttälä &amp; HYPE-tutkimusryhmä (2017) [25]</b>                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Tutkimuskysymys                                                                                                                   | Arvioida tutkimuksen toteutettavuutta ja selvittää 1) vaikuttaako ravintoint interventio terveyttä edistäviin elintapoihin (esim. kasvisten, hedelmien ja marjojen käyttö) enemmän kuin neuvoloissa tarjottava nykyinen ravitsemusohjauskäytäntö, 2) vaikuttaako psykologinen Mieli joustavaksi -interventio terveyttä edistäviin elintapoihin, 3) vaikuttaako psykologinen Mieli joustavaksi -interventio mielialaan ja kykyyn käsitellä epämiellyttäviä tunteita ja ajatuksia eri tavalla kuin ravintoint interventio ja tavanomainen ravitsemusohjaus ja 4) ovatko internet- ja mobiilipohjaiset sovellukset käytettäviä ja hyväksyttyjä.                                                                                                                                              |
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup>                                                                                                     | 6.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Tutkimusasetelma                                                                                                                  | Koe- ja verrokkiryhmät. Interventiotutkimus neuvoloiden kautta. Kyselylomakkeet terveydenhoitajille ja heidän asiakasperheilleen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Kohderyhmä                                                                                                                        | 8 äitiysneuvolaa. Verrokkiryhmään kuuluvista neuvoloista osallistui ravintoryhmään 21 terveydenhoitajaa ja heidän 14 asiakasperhettään. Joustava mieli -ryhmään kuului 18 terveydenhoitajaa ja heidän 29 asiakasperhettään. Verrokkiryhmään osallistui 16 terveydenhoitajaa sekä heidän asiakasperheensä ja Joustava mieli -ryhmään 11 asiakasperhettä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Tulos                                                                                                                             | Kasvisten, hedelmien ja marjojen sekä rasvattoman maidon käyttö näytti lisääntyneen enemmän ravintoryhmän äideillä kuin muiden ryhmien äideillä. Muutokset äidin ja puolison ruokavalinnoissa olivat pääosin yksittäisiä ja pienet osallistujamäärät vaikeuttavat intervention vaikuttavuuden arviointia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Luoto, Kinnunen, Aittasalo, Kolu, Raittanen, Ojala, Mansikkamäki, Lamberg, Vasankari, Komulainen &amp; Tulokas (2011) [26]</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Tutkimuskysymys                                                                                                                   | Onko mahdollista ehkäistä raskausdiabetesta ja vaikuttaa vastasyntyneen painonkehitykseen elintapaohjauksen avulla niiden äitien joukossa, joilla on suuri raskausdiabeteksen riski?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup>                                                                                                     | 6.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Tutkimusasetelma                                                                                                                  | Koe- ja verrokkiryhmät eri alueilla. Yhden vuoden seuranta. Interventio: rvk 8–12 liikuntaneuvonta ja painosta keskustelu, rvk 16–18 ravitsemusneuvonta ja liikuntaneuvonnan tarkistus, rvk 22–24 neuvonnan tarkistus, rvk 32–34 ohjeiden tarkistus, rvk 36–37 liikunta- ja ravitsemusohjeiden tarkistus. Kyselylomakkeet, seulonnat ja mittaukset. Verrokkiryhmälle tavanomainen äitiysneuvolaseuranta ja neuvonta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Kohderyhmä                                                                                                                        | Maakunnan 14 kunnan äitiysneuvolan asiakkaat (n = 2 271): koeryhmässä 219 raskaana olevaa. Verrokkiryhmä (180 raskaana olevaa) sai tavanomaisen äitiysneuvolan ohjauksen ja hoidon.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Tulos                                                                                                                             | Lapsen gestatioikään suhteutettu paino koeryhmässä merkitsevästi pienempi kuin verrokkiryhmässä, rvk 26–28 sokerirasituskokeessa tai raskausdiabeteksen ilmaantuvuudessa ei merkitseviä eroja koe- ja verrokkiryhmän välillä, äitien painonnousussa ei merkitseviä eroja, kohtuullisesti rasittavan liikunnan määrä pysyi lähes muuttumattomana koeryhmässä rvk 26–28 asti, verrokkiryhmässä vähentyi. Elintapaohjaus vaikutti lapsen syntymäpainoon, mutta ei raskausdiabeteksen kehittymiseen.                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

## Lähde

| Mäkinen & Hakulinen (2016) [23]                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tutkimuskysymys                                                                                    | Kuvata vanhempien osallisuutta ja siihen yhteydessä olevia tekijöitä lastenneuvolan laajassa terveystarkastuksessa. Miten vahvaa vanhempien osallisuuden kokemus on sekä miten taustatekijät, laajaan terveystarkastukseen valmistautuminen ja vanhempien kokemus kohdatuksi tulemisesta ovat yhteydessä vanhempien osallisuuteen?                                                                                                                                                    |
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup>                                                                      | 6.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Tutkimusasetelma                                                                                   | Kyselyaineisto (86 vastaajaa) kerättiin puolitoistavuotiaan lapsen vanhemmilta laajan terveystarkastuksen jälkeen ja analysoitiin tilastollisesti.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Kohderyhmä                                                                                         | Puolitoistavuotiaiden lasten vanhemmat (n = 86).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Tulos                                                                                              | Vanhempien osallisuus perheessä oli vahvaa ja palvelutilanteissa melko vahvaa. Matalammin koulutetut kokivat vahvempaa osallisuutta kuin yliopistotutkinnon suorittaneet. Myös parisuhteessa elävät kokivat voimakkaampaa osallisuutta. Neljä viidestä koki terveystarkastukset tasa-arvoisina. Etukäteen yhdessä terveydenhoitajan kanssa terveystarkastukseen valmistautuvat vanhemmat kokivat vahvempaa osallisuutta.                                                              |
| Pelkonen, Hastrup, Normia-Ahlsten, Halme, Kekkonen, Kiviruusu, Liukko, Lämsä & Muranen (2020) [16] |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Tutkimuskysymys                                                                                    | Tuottaa tietoa maakunnallisen perhekeskustoiminnan ja sitä ohjanneen perhekeskustoimintamallin kehittämisen tilanteesta keväällä 2019. Tuottaa tietoa siitä, miten maakunnallisten perhekeskusten jatkuvuus on varmistettu.                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup>                                                                      | 3.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Tutkimusasetelma                                                                                   | Kyselylomakkeet kaikilta maakunnallisilta hankkeilta, jotka olivat vuosina 2016–2018 osallistuneet perhekeskustoiminnan kehittämiseen osana Lapsi ja perhepalvelujen muutosohjelmaa. Hankkeita oli yhteensä 19, ja ne kattoivat koko maan.                                                                                                                                                                                                                                            |
| Kohderyhmä                                                                                         | Kysely lähetettiin em. maakuntien alueiden perhekeskustayhdyshenkilöille (n = 19), jotka vastasivat kyselyyn yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Aineistoa täydennettiin perhekeskusverkostossa tehtyjen tietopyyntöjen avulla.                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Tulos                                                                                              | Perhekeskustoiminta on koko Suomessa edennyt asetettujen tavoitteiden suuntaisesti. Perhekeskusten ja avointen kohtaamispaikkojen määrä on lisääntynyt, alueellinen kattavuus parantunut ja suhde vastuuväestöön ja kuntiin selkiytynyt.                                                                                                                                                                                                                                              |
| Poutiainen, Hakulinen, Laatikainen & Kettunen (2015) [30]                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Tutkimuskysymys                                                                                    | Kuvata terveydenhoitajille syntyneitä huolia neuvolaikäisten lasten terveystarkastuksissa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup>                                                                      | 4.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Tutkimusasetelma                                                                                   | Kvalitatiivinen tutkimus, fokusryhmähaastattelut lastenneuvolassa työskenteleville terveydenhoitajille vuonna 2011.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Kohderyhmä                                                                                         | Lastenneuvolassa työskentelevät terveydenhoitajat (n = 12).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Tulos                                                                                              | Terveydenhoitajien huolenaiheet liittyivät lapsen kasvuun ja kehitykseen, lasten kykyyn selviytyä vaikeissa perhetilanteissa sekä vanhemmuuteen. Kasvuun ja kehitykseen liittyvissä huolenaiheissa korostuivat lapsen psykososiaalinen kehitys, varhainen vuorovaikutus, käyttäytymisongelmat, kognitiivinen kehitys sekä vanhempien mielenterveys ja perheen sosiaalinen tilanne. Vanhemmuuteen liittyviä huolia olivat perheen yhteisen ajan puute ja vanhemmuuden roolikonfliktit. |
| Poutiainen, Hakulinen, Mäki & Laatikainen (2016) [31]                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Tutkimuskysymys                                                                                    | Kuvata, missä määrin perheen sosioekonomiset tekijät, esim. perherakenne, äidin työllisyys, näkemys tulojen riittävyydestä sekä lasten ikä ja sukupuoli olivat yhteydessä terveydenhoitajien terveystarkastuksissa heräämiin huoliin.                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup>                                                                      | 4.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Tutkimusasetelma                                                                                   | Osa laajaa poikkileikkaustutkimusta v. 2007–2009, n = 6 509. Kyselylomake ja terveystarkastuksen tiedot osana 4 795 neuvolaikäisen lapsen terveystarkastusta. Logistinen regressioanalyysi. Lisäksi kysely.                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Kohderyhmä                                                                                         | 4 795 neuvolaikäisen lapsen terveystarkastukset. Vastaajina vanhemmat ja terveydenhoitajat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Tulos                                                                                              | Lapsen ylipaino, lapsen tai vanhemman pitkäaikaissairaus ja vanhemman tupakointi olivat vahvimmin yhteydessä terveydenhoitajien huoliin lapsen fyysisestä terveydestä. Muu perhemuoto kuin ydinperhe, isän alhainen koulutus, työttömyys ja lapsen riittämätön uni ja kiusaaminen olivat yhteydessä terveydenhoitajien huoliin lapsen psykososiaalisesta hyvinvoinnista.                                                                                                              |
| Poutiainen, Hakulinen-Viitanen & Laatikainen (2014) [29]                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Tutkimuskysymys                                                                                    | Selvittää perheen taustatekijöiden (lapsen sukupuolen, iän, perherakenteen ja äidin työaseman sekä perheen näkemysten tulojen riittävyydestä) yhteyttä terveydenhoitajalle terveystarkastuksissa syntyneisiin huoliin lapsen fyysisestä ja psykososiaalisesta kehityksestä.                                                                                                                                                                                                           |
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup>                                                                      | 4.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Tutkimusasetelma                                                                                   | Osa laajaa poikkileikkaustutkimusta v. 2007–2009, n = 6 509 (neuvolaikäiset ja kouluikäiset). Sisälsi 3 397 neuvolaikäisen lapsen terveystarkastusta. 197 terveydenhoitajaa teki observointia ja haastatteluja, joita täydennettiin lasten vanhempien etukäteen täyttämällä kyselylomakkeella. Osallistumisprosentti: 81 %. Logistinen regressioanalyysi.                                                                                                                             |

| Lähde                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kohderyhmä                                                                                           | Vanhemmat ja terveydenhoitajat (3 397 neuvolaikäisen lapsen terveystarkastuksessa).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Tulos                                                                                                | Terveydenhoitajille syntyi vähintään yksi huoli lapsen terveydestä ja perhetilanteesta 22 %:ssa terveystarkastuksista. Terveydenhoitajat olivat terveystarkastuksen perusteella huolissaan erityisesti poikien psykososiaalisesta kehityksestä. Perheen perherakenne ja taloudellinen tilanne olivat yhteydessä terveydenhoitajille syntyneisiin huoliin lapsen fyysisestä ja psykososiaalisesta kehityksestä.                  |
| <b>Savola, Hakulinen-Viitanen &amp; Piispa (2015) [22]</b>                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Tutkimuskysymys                                                                                      | Kuvata väkivaltaa kokeneiden asiakkaiden näkökulmasta puheeksi ottamisen tilanteita neuvolassa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup>                                                                        | 6.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Tutkimusasetelma                                                                                     | Teemahaastatteluin selvitettiin parisuhdeväkivaltaa kokeneiden naisten (n = 7) kokemuksia parisuhdeväkivallan puheeksiottamisesta.                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Kohderyhmä                                                                                           | Parisuhdeväkivaltaa kokeneet äitiys- ja lastenneuvolan asiakkaat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Tulos                                                                                                | Seulontalomakkeen käyttö ei ollut aina järjestelmällistä. Seulonnan epäjohtonmukaisuus vaikeutti parisuhdeväkivallan tunnistamista ja asiakkaiden jatkohoitoon ohjaamista. Järjestelmällisesti toteutuvissa keskusteluissa puolestaan paljastui tuen tarve ja asiakas pääsi varhaisessa vaiheessa tuen piiriin.                                                                                                                 |
| <b>Siltanen, Aromaa, Hakulinen-Viitanen, Junnila, Laaksonen, Parisod &amp; Salanterä (2014) [28]</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Tutkimuskysymys                                                                                      | Kuvata, miten lapsia terveellisiin elämäntapoihin ohjaavan WMT (Painokas työkalupakin) -pelipohjan avulla toteutettu terveysneuvonta eroaa tavanomaisesta terveysneuvonnasta.                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup>                                                                        | 4.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Tutkimusasetelma                                                                                     | Tutkimus oli osa laajempaa kliinistä tutkimusta, jossa verrattiin fokusryhmähaastatteluja (n = 35 vanhempaa lapsen kanssa) 12 terveydenhoitajan antamaa terveysneuvontaa (72 käyntiä) toteutettuna joko tavanomaisella menetelmällä (ryhmä 1, verrokkiryhmä) tai WMT-pelipöydän avulla (ryhmä 2, koeryhmä).                                                                                                                     |
| Kohderyhmä                                                                                           | Terveydenhoitajat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Tulos                                                                                                | WMT-pelipöytä käyttäneessä ryhmässä terveysneuvonta oli henkilökohtaisempaa ja vähemmän formaalia kuin verrokkiryhmässä. Myös lapsen osallisuus toteutui paremmin. Neuvonnan sisällöissä ei ollut eroja ryhmien välillä.                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Tuominen, Kettunen, Lindfors, Hjelt &amp; Hakulinen (2011) [36]</b>                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Tutkimuskysymys                                                                                      | 1) Millaisia käsityksiä terveydenhoitajilla, terveyskeskuksen erityistyöntekijöillä ja vanhemmilla oli lasten viiveettömän varhaisen avun toteutumisesta, 2) miten terveydenhoitajat, erityistyöntekijät ja vanhemmat selittivät avunsaannin viivettä ja viiveettömyyttä ja 3) millaisena viive näyttäytyi potilasasiakirjoissa?                                                                                                |
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup>                                                                        | 2.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Tutkimusasetelma                                                                                     | Tutkimusaineisto muodostui yhden terveyskeskuksen lastenneuvolatyötä tekevien terveydenhoitajien (n = 8) ja erityistyöntekijöiden (n = 3) teemahaastatteluista sekä terveyskeskuspsykologin vastaanotolla kehityksellisten tai psyykkisten vaikeuksien vuoksi käyneiden lasten potilasasiakirjoista (n = 10) ja näiden lasten äitien (n = 8) teemahaastatteluista.                                                              |
| Kohderyhmä                                                                                           | Lastenneuvolan terveydenhoitajat, erityistyöntekijät, äidit (teemahaastattelut). Tietoa haettiin myös terveyskeskuspsykologien täyttämistä asiakirjoista.                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Tulos                                                                                                | Tutkimus tuo uutta tietoa varhaisen avun toteutumisesta tarkastelemalla viiveen ja viiveettömyyden selityksiä vanhempien ja ammattilaisten lähtökohdista sekä lasten potilasasiakirjoista. Lapsen viiveetön apu toteutui parhaiten, jos vanhempien voimavarat olivat hyvät ja ammattilaiset toimivat aktiivisesti. Jos vanhempien voimavarat olivat elämäntilanteen vuoksi vähäiset, varhainen apu saattoi jäädä saavuttamatta. |
| <b>Tuominen, Hakulinen, Pelkonen &amp; Rautava (2019) [35]</b>                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Tutkimuskysymys                                                                                      | Selvittää neuvolatyön toimintaedellytyksiä ja kehittämistarpeita lääkärin näkökulmasta. Millaisia ovat lääkärin arviot neuvolatyön toimintaedellytyksistä koskien erityisesti täydennyskoulutusta, työnohjausta ja Hilmon käyttöä? Miten neuvolatyön toimintaedellytykset ovat lääkärin mielestä muuttuneet kolmen viime vuoden aikana? Miten neuvolatyötä tulisi lääkärin mielestä kehittää?                                   |
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup>                                                                        | 2.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Tutkimusasetelma                                                                                     | Sähköiseen kyselyyn vastasi 123 neuvolalääkäriä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Kohderyhmä                                                                                           | Neuvolalääkärit.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Tulos                                                                                                | Lääkärit arvioivat toimintaedellytysten pysyneen enimmäkseen ennallaan kolmena edeltävänä vuonna. Tärkeimpinä kehittämiskohteina pidettiin henkilöstövoimavaroja, yhteistyötä muiden lapsiperhetyötä tekevien tahojen kanssa ja asiakastietojen kirjaamista.                                                                                                                                                                    |
| <b>Tuominen, Junttila, Ahonen &amp; Rautava (2016) [20]</b>                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Tutkimuskysymys                                                                                      | Vanhemmuuden kyvykkyys, vanhempien masennus ja yksinäisyys: onko yhdistetyn äitiys- ja lastenneuvolan tarjoama hoidon jatkuvuus yhteydessä koettuun vanhemmuuden kyvykkyteen, yksinäisyyteen ja masennusoireisiin sekä yksinäisten ja masentuneiden vanhempien vanhemmuuden kyvykkyteen?                                                                                                                                        |

|                                                                         | Lähde                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup>                                           | 6.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Tutkimusasetelma                                                        | Tutkimus on osa laajempaa STEPS-tutkimusta (Hyvän kasvun avaimet -seurantatutkimus), jossa 2 000 lasta perheineen seurataan rekisteritiedon pohjalta, kunnes lapset ovat nuoria aikuisia. Mittauspiste 18 kk synnytyksen jälkeen. Kyseisessä tutkimuksessa käytössä oli strukturoitu postikysely (n = 987 äitiä ja 829 isää).                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Kohderyhmä                                                              | Vanhemmat, joilla on 18 kk ikäinen vauva.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Tulos                                                                   | Tutkimus osoitti, että palvelun jatkuvuus (yhdistetty äitiys- ja lastenneuvolatyö) oli yhteydessä äitien kokemukseen yksinäisyydestä parisuhteessa sekä kyvykkyyden tunteeseen. Yhdistetyssä neuvolassa asioivilla vanhemmilla masentuneisuus ei ollut kuitenkaan heikentänyt kyvykkyyden tunnetta, mutta erillisissä neuvoloissa oli. Masennus vaikuttaa yleensä kielteisesti kyvykkyyden tunteeseen. Tutkimuksessa selvisi, että hoidon ollessa jatkuva näin ei tapahtunut.                                                                                                              |
| <b>Tuominen, Kaljonen, Ahonen, Mäkinen &amp; Rautava (2016) [21]</b>    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Tutkimuskysymys                                                         | Onko neuvolamalli yhteydessä äitiyshuollon palvelujen käyttöön, raskauden ja synnytyksen seurantaan ja kulkuun sekä vastasyntyneen terveyteen?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup>                                           | 6.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Tutkimusasetelma                                                        | Tutkimus on osa laajempaa STEPS-tutkimusta (Hyvän kasvun avaimet -seurantatutkimus), jossa 2 000 lasta perheineen seurataan rekisteritiedon pohjalta, kunnes lapset ovat nuoria aikuisia. Metodeina käytettiin rekisteritutkimusta (syntymärekisteri, n = 2 741 naista) sekä kuvailevaa ja vertailevaa tilastollista analyysia. Äitiys- ja lastenneuvolan järjestäytyminen selvitettiin kyselyllä, joka lähetettiin Turun sairaanhoitopiirin terveyskeskuksiin, kattaen 28 kunnan äitiys- ja lastenneuvolatoiminnan. Äitien tiedot syntymärekisteristä yhdistettiin järjestäytymistietoon. |
| Kohderyhmä                                                              | Synnyttäneet naiset Turun sairaanhoitopiirissä vuonna 2009.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Tulos                                                                   | Järjestämistavalla ei ollut suurta merkitystä äitiysneuvolapalvelun käytön kannalta. Lastenneuvolatoiminnasta erillisellä äitiysneuvolatoiminnalla on saavutettavissa yhtä hyviä tuloksia sekä perinataalisesti että äitien terveyden kannalta kuin yhdistelmäneuvolatoiminnalla.                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Tuominen, Kaljonen, Ahonen &amp; Rautava (2012) [18]</b>             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Tutkimuskysymys                                                         | Millaisia ovat vanhempien kokemukset äitiysneuvolapalvelun sisällöstä ja määrästä? Onko neuvolamalli yhteydessä vanhempien äitiysneuvolakokemuksiin?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup>                                           | 6.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Tutkimusasetelma                                                        | Hyvän kasvun avaimet -seurantatutkimus (n = 995 äitiä ja 789 isää). Mittauspiste 4 kk synnytyksen jälkeen. Strukturoitu postikysely. Kuvaileva ja vertaileva tilastollinen analyysi.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Kohderyhmä                                                              | Vanhemmat, joilla 4 kk ikäinen vauva Turun sairaanhoitopiirin alueella.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Tulos                                                                   | Vanhemmat, jotka olivat yhdistelmäneuvolan asiakkaita arvioivat hoidon muita positiivisemmin.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Tuominen, Kaljonen, Ahonen &amp; Rautava (2014) [19]</b>             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Tutkimuskysymys                                                         | Neuvolapalvelujen saatavuus ja käyttö. Millaisia ovat vanhempien neuvolapalvelukokemukset ja -toiveet? Onko yhdistetyn äitiys- ja lastenneuvolan tarjoama hoidon jatkuvuus yhteydessä neuvolapalvelujen saatavuuteen ja käyttöön tai vanhempien neuvolapalvelukokemuksiin ja -toiveisiin?                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup>                                           | 6.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Tutkimusasetelma                                                        | Tutkimus on osa laajempaa STEPS-tutkimusta, jossa 2 000 lasta perheineen seurataan rekisteritiedon pohjalta, kunnes lapset ovat nuoria aikuisia. Mittauspiste 18 kk synnytyksen jälkeen. Strukturoitu postikysely. Kuvaileva ja vertaileva tilastollinen analyysi (n = 987 äitiä ja 829 isää). Vanhempia, joiden neuvolahoidossa oli jatkuvuutta verrattiin niihin, joilla sitä ei ollut.                                                                                                                                                                                                  |
| Kohderyhmä                                                              | Vanhemmat, joilla 18 kk ikäinen lapsi.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Tulos                                                                   | Kotikäyntejä tarjottiin useammin, jos hoidossa oli jatkuvuutta. Vanhemmat, jotka saivat jatkuvaa hoitoa arvioivat hoidon vertailuryhmää positiivisemmin.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Wiss, Frantsi-Lankia, Pelkonen, Saaristo &amp; Ståhl (2014) [13]</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Tutkimuskysymys                                                         | Neuvola-asetuksen 338/2011 edellyttämän toiminnan toteutuminen terveyskeskuksissa vuonna 2014.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup>                                           | 3.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Tutkimusasetelma                                                        | Aineisto kerättiin tiedonkeruulomaketta hyödyntäen osana Terveystiedon edistämisen aktiivisuus (TEA) perusterveydenhuollossa 2014 -tiedonkeruuta vuonna 2014. (n = 154 terveyskeskusta)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Kohderyhmä                                                              | Tiedonkeruu kohdistettiin kunnan kansanterveystyöstä vastaavalle taholle.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Tulos                                                                   | Laajat terveystarkastukset toteutuivat äitiysneuvolassa 95 %:ssa terveyskeskuksista. Lastenneuvolassa vastaava osuus oli neljän ja 18 kuukauden ikäiselle 97 % ja nelivuotiaalle lapselle 98 %. Valtakunnallisten henkilöstömitoitussuosituksen toteutumisessa oli havaittavissa lievää myönteistä kehitystä. Puutteita esiintyi edelleen, erityisesti lääkäriresursseissa.                                                                                                                                                                                                                |

Lähde

|                               | Yokoayma, Hakulinen, Sugimoto, Silventoinen & Kalland (2018) [24]                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tutkimuskysymys               | Selvittää 4 kk ikäisten lasten äitien subjektiivista hyvinvointia ja siihen yhteydessä olevia tekijöitä.                                                                                                                                                                                                                                              |
| Arvioinnin kohde <sup>1</sup> | 6.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Tutkimusasetelma              | Vertaileva tutkimus: Suomi-Japani. Äitien kokemus hyvinvoinnistaan ja palveluista saatu tuki. Kysely (n = 101 äitiä Suomesta ja 505 äitiä Japanista) sekä kuukauden välein tehty seuranta vastaanotolla. Lineaarinen regressioanalyysi.                                                                                                               |
| Kohderyhmä                    | Äidit, jotka osallistuivat 4 kk ikäisen lapsen terveystarkastukseen (n = 101 Suomesta ja 505 Japanista).                                                                                                                                                                                                                                              |
| Tulos                         | Suomalaiset äidit poikkesivat japanilaisista äideistä: Suomessa 85 % äideistä koki saavansa tietoa ja tukea neuvolan terveydenhoitajalta, mutta Japanissa näin koki 8 % äideistä. Äitien hyvinvointi oli yhteydessä maahan, stressiin ja äidin ikään. Suomalaisista äideistä suurempi osuus koki itsensä hyvinvoivaksi verrattuna äiteihin Japanissa. |